

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/90/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123207261
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123207261.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, XXX XX C. XX, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, 089 01 Svidník, Sovietskych hrdinov 163/66, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., 921 22 Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36234176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., 911 01 Trenčín, 1. mája 173/11, IČO: 47234679, o primerané finančné zadostučinenie s príslušenstvom takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi 100 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .
- III. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou z 31.7.2023 sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa vo výške 300 Eur. Žalobu odôvodnila tým, že v spore vedenom na tomto súde pod sp. zn. 32Csp/33/2018 bola ako spotrebiteľka úspešná pri určení neprijateľnej zmluvnej podmienky, pričom citovala z rozsudku súdu II. inštancie 23CoCsp/24/2020 zo dňa 8.7.2021, ktorý určil neprijateľnú zmluvnú podmienku týkajúcu sa poplatku za zmenu výšky a počtu splátok. V žalobe poukázala na sankčnú a relutárnu funkciu premeraného finančného zadostučinenia a na to, že žalovaný v súdnych konaniach opakovane zotráva na platnosti predmetnej zmluvnej podmienky.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Nárok považoval za nedôvodný. Podľa neho základným predpokladom jeho úspešnosti je preukázať, že žalovaný svojim konaním porušil súčasne ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu, čo žalobkyňa nepreukázala. Ďalším predpokladom je to, aby vznikla aspoň potenciálna hrozba ujmy v dôsledku porušenia práv alebo povinností, inak nie je čo reparaovať. V ďalšej časti vyjadrenia žalovaný nepochopiteľne sa zaoberá posudzovaním obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pre absenciu ktorých súd síce v tom istom predchádzajúcom spore (32Csp/33/2018) rozhodol o vydaní bezdôvodného obohatenia v prospech žalobkyne, išlo o rozsudok súdu I. inštancie, ale nárok na primerané finančné zadostučinenie bol uplatnený v dôsledku rozsudku súdu II. inštancie o určení už spomínanej neprijateľnej zmluvnej podmienky. Žalovaný poukázal tiež na to, že vyhovením žalobe by došlo k jeho duplicitnému sankcionovaniu, keďže už bolo rozhodnuté o vydaní bezdôvodného obohatenia a žalovaný stratil nárok na úroky dohodnuté v zmluve. Tým by bola narušená rovnosť účastníkov konania v neprospech dodávateľa a podporila by sa špekulatívnosť spotrebiteľov, pre ktorých by sa úver nielen vyhlásil za bezúročný a bez poplatkov, ale priznalo by sa im aj primerané finančné zadostučinenie. Výšku nároku

považoval za neprimeranú a ničím neodôvodnenú. Žalobkyňa považuje za notorického úverového dlžníka, ktorá žaluje všetky uzatvorené úverové zmluvy a zneužíva spotrebiteľské právo, čo je potrebné taktiež zohľadniť.

3. Žalobkyňa v replike vyslovila názor o splnení zákonných podmienok pre uplatnenie nároku, poukázala aj na závery vyplývajúce z uznesenia NSSR 7Cdo/80/2020 zo dňa 24.8.2022. Uviedla, že podľa rozsudku v základnom konaní žalovaný nepochybne porušil svoju povinnosť ustanovenú v osobitnom predpise - § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. Zdôraznila sankčnú funkciu primeraného finančného zadosťučinenia a vzhľadom na charakter s stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami považovala uplatnenú výšku za primeranú a to aj s ohľadom na postoj žalovaného a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem. Nesúhlasila s argumentáciou žalovaného o potrebe hrozby ujmy pre vznik nároku, nevyplyva to z ustanovenia § 53 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a citovala aj z odôvodnenia uznesenia NSSR 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019. Poukázala napokon na viaceré súdne rozhodnutia, ktoré nepriznali len symbolickú výšku finančného zadosťučinenia.

4. Žalovaný v duplike zotrval na svojej argumentácii a dodal, že žalobkyňa zneužíva inštitút primeraného finančného zadosťučinenia pre svoje neopodstatnené obohacovanie sa. Konkretizoval 5 súdnych sporov, v ktorých žaluje finančné zadosťučinenie úhrne vo výške cez 4.870 Eur.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, spisom tohto súdu 32Csp/33/2018 a zistil tento skutkový stav:

6. Žalobkyňa v spore vedenom na tomto súde pod sp. zn. 32Csp/33/2018 sa domáhala voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1.358,56 Eur s úrokmi z omeškania a určenia viacerých neprijateľných zmluvných podmienok. Súd I. inštancie rozsudkom č.k. 32Csp/33/2018-44 zo dňa 18.7.2018 zaviazal žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1.358,56 Eur s úrokmi z omeškania 5% ročne od 7.3.2018 a určil dve neprijateľné zmluvné podmienky a vo zvyšku pokiaľ išlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku týkajúcu sa poplatku za možnosť zmeny výšky a počtu splátok zamietol. V zamietajúcej časti zmenil Krajský súd v Prešove rozsudkom 23CoCSP/24/2020-166 z 8.7.2021 rozsudok súdu I. inštancie a určil, že zmluvná podmienka uvedená v úverovej zmluve č. 4011074193 zo dňa 16.11.2010 v bode 58 v znení: „poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok (zahrnutý v splátke) 0,30 eur“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Dospel k záveru, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná a nie je zjavné aké protiplnenie žalobkyni vznikne zaplatením tohto poplatku. Tento rozsudok sa stal právoplatným 4.8.2021.

7. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

8. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

9. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

10. Podľa 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

11. Podľa 3 ods. 5 citovaného zákona proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané

finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

12. Podľa § 4 ods. 2 písm. b/ citovaného zákona predávajúcim nesmie upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3.

13. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, zákony o spotrebiteľských úveroch, zákon o finančných službách na diaľku alebo osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka). NSSR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 uviedol, že jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma nevyžaduje.

14. Názor žalovaného o nesplnení podmienok pre priznanie nároku je nesprávny. Žalobkyňa bola ako spotrebiteľka úspešná, keď súd II. inštancie právoplatným rozsudkom určil neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a táto skutočnosť stačí pre vznik nároku. Súd len pripomína, že žaloba bola uplatnená pre porušenie práva žalobkyne ako spotrebiteľky, ktoré bolo konštatované už citovaným rozsudkom súdu II. inštancie a ktoré sa týkalo neprijateľnosti zmluvnej podmienky o poplatku za možnosť zmeny výšky a počtu splátok. Aj keď v tom istom súdnom konaní, ale iným rozsudkom bolo rozhodnuté v prospech žalobkyne o ďalších jej nárokoch, táto žaloba s nimi nesúvisí.

15. O výške primeraného finančného zadosťučinenia rozhoduje súd vlastnou úvahou. Zákon pritom stanovuje jediné kritérium a tým je „primeranosť“. Súd zastáva názor, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má spĺňať predovšetkým funkciu satisfakcie pre spotrebiteľa, čo vyplýva zo samotného jeho označenia, ktorým je „zadosťučinenie“. Keďže však každé finančné plnenie z tohto titulu pre žalovaného je sankciou, daný inštitút plní zároveň aj sankčnú funkciu, ktorá je však druhoradá a prvoradou je satisfakcia pre spotrebiteľa. Udeľovanie sankcií nespadá do právomocí súdov v rámci občianskoprávneho konania, ale sú spojené so správnym a trestnoprávnym konaním. Sankcionovanie za porušovanie zákona vo vzťahu k dodávateľovi vrátane noriem na ochranu spotrebiteľov prináležia správnym orgánom, v prípade spotrebiteľských zmlúv uzavretých s nebankovými subjektami SOI a v prípade bánk NBS. Za rozhodujúce pri stanovení výšky finančného zadosťučinenia súd považuje závažnosť porušenia noriem spotrebiteľského práva. Zmluvnú podmienku, o ktorú ide v tomto spore, súd vzhľadom na výšku poplatku 0,30 Eur zahrnutého v splátke za zmenu výšky alebo počtu splátok súd nepovažuje za vážne porušenie práva spotrebiteľa. Zvlášť, ak boli pochybnosti o tom, či nebola dohoda v tejto časti individuálne dojednaná. Súd I. inštancie totiž vzhľadom na formuláciu zmluvy dospel k záveru, že žalobkyňa mala možnosť tento poplatok odmietnuť. Súd zohľadnil aj ďalšiu skutočnosť a to, aby nedochádzalo k zneužívaniu práva spotrebiteľa a k neprimeranému obohacovaniu sa spotrebiteľa na úkor dodávateľa. Súd postráda logické vysvetlenie dôvodu, pre ktorý žalobkyňa si v tomto spore uplatnila nárok na finančné zadosťučinenie len na základe rozsudku súdu II. inštancie, teda určenie jednej neprijateľnej zmluvnej podmienky, hoci v tom istom predchádzajúcom spore na základe rozsudku súdu I. inštancie bola úspešná aj žalobou o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie dvoch neprijateľných zmluvných podmienok. Iný dôvod pre tento postup než ten, aby získala čo najväčšie finančné zadosťučinenie súd nevzhlíada. Súd dáva do pozornosti aj iné rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ktorý zmenil rozsudky súdov I. inštancie o priznaní vyššej sumy primeraného finančného zadosťučinenia. Ide napr. o rozsudok č.k. 9CoCsp/24/2023-182 z 8.6.2023, keď odvolací súd priznal finančné zadosťučinenie 150 Eur, hoci v základnom konaní bolo rozhodnuté o vydaní bezdôvodného obohatenia 996,03 Eur a o neprijateľnej zmluvnej podmienke ohľadom poplatku za uzatvorenie zmluvy 1.500 Eur alebo napr. rozsudok č.k. 17CoCsp/23/2022-147 z 28.7.2022 o priznaní finančného zadosťučinenia vo výške 100 Eur v dôsledku sporu, v ktorom spotrebiteľka získala 448,23 Eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia a určená bola jedna neprijateľná zmluvná podmienka týkajúca sa dohody o zrážkach zo mzdy. V spore 8Csp/26/2021 tohto súdu bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150 Eur za tri neprijateľné zmluvné podmienky a rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 22CoCsp/17/2022-119 z 28.6.2022.

16. Súd vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti považoval za spravodlivé primerané finančné zadostučinenie len vo výške 100 Eur za vyslovenú jednu neprijateľnú zmluvnú podmienku a za postačujúce pre naplnenie požiadavky primeranosti a žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.

17. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Podľa ustálenej súdnej praxe, keďže rozhodnutie o výške uplatneného nároku záviselo od úvahy súdu, žalobca sa považuje za plne úspešnú stranu, aj keď nárok nie je priznaný v uplatnenej výške, nie je totiž možné zaťažiť žalujúcu stranu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Súd v tomto prípade nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

18. O výške náhrady trov konania rozhodne súd I. inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.